T077 BL VII (41) 1442 Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ Nại Da Q41

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 42
580

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA
QUYEÅN 42

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Baûy: KHOÂNG GÔÛI DUÏC LAØM THINH BOÛ ÑI

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Thaäp thaát chuùng muoán laøm yeát ma Xaû trí cho OÂ-ba-nan-ñaø neân cuøng nhau haønh truø roài ñeán tröôùc Thöôïng toïa-nan-ñaø xin ñöôïc gaïn hoûi... cho ñeán caâu: “Muoán taùc phaùp yeát ma Xaû trí cho cuï thoï OÂ-ba-nan-ñaø”, Nan-ñaø noùi: “OÂ-ba-nan-ñaø laø baäc thöôïng toïa lôùn tuoåi, ñaâu theå lieàn taùc phaùp yeát ma Xaû trí”, Thaäp thaát chuùng baïch ñaïi chuùng: “Neáu ai cuøng ngöôøi aùc laøm baïn, ñaïi chuùng cuõng taùc phaùp yeát ma Xaû trí luoân”. Nan-ñaø nghe roài lo ngaïi lieàn laáy taám thaûm loâng tuï laïi treân choã ngoài cuûa mình gioáng nhö hình ngöôøi roài laëng leõ ñöùng daäy boû ñi, luùc ñoù ñaïi chuùng taùc phaùp Xaû trí cho OÂ-ba-nan-ñaø. Sau ñoù OÂ-ba-nan-ñaø ñeán choã Nan-ñaø khoùc vaø baùo cho Nan-ñaø bieát mình bò Xaû trí, Nan-ñaø noùi: “Thaày khoâng neân buoàn, chuùng khoâng taäp hoïp ñuû thì taùc phaùp khoâng thaønh, vì toâi khoâng coù maët trong chuùng luùc ñoù”. Caùc Bí-soâ nghe roài cheâ traùch Nan-ñaø vaø ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ khi bieát ñaïi chuùng nhö phaùp baøn luaän söï vieäc maø laëng leõ töø choã ngoài ñöùng daäy boû ñi ra thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Sau ñoù khi caùc Bí-soâ nhoùm hoïp, nhöõng vò nuoâi bònh vaø thoï söï phaûi ngoài laâu trong chuùng neân boû coâng vieäc cuûa mình, do nhaân duyeân naøy Phaät cho pheùp neáu coù duyeân söï neân daên laïi roài ñi ra. Luùc ñoù Phaät khen ngôïi ngöôøi trì giôùi thieåu duïc roài baûo caùc Bí-soâ: “Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ khi bieát ñaïi chuùng nhö phaùp baøn luaän söï vieäc maø laëng leõ töø choã ngoài ñöùng daäy boû ñi ra, coù Bí-soâ ôû ñoù maø khoâng daën laïi

thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, töø nhaân duyeân khaùc". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Nan-ñaø. Ñaïi chuùng laø ñeä töû cuûa Phaät. Nhö phaùp baøn luaän laø Taêng phaùp yeát ma goàm Ñôn baïch, Baïch nhò vaø Baïch töù. Töø choã ngoài ñöùng daäy boû ñi ra laø ra khoûi theá phaàn taùc phaùp yeát ma. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ bieát ñaïi chuùng nhö phaùp taùc phaùp, duøng ngoân luaän ñeå quyeát traïch, coù Bí-soâ ôû ñoù maø khoâng baùo, khoâng daën laïi maø laëng leõ töø choã ngoài ñöùng daäy boû ñi ra, neáu ñeán choã maø coøn nghe ñöôïc tieáng noùi thì phaïm AÙc-taùc; neáu ra ngoaïi phaïm vi naøy thì phaïm Ñoïa. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Taùm: KHOÂNG CUNG KÍNH Phaät ôû trong Truùc laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông xaù, luùc ñoù coù hai Bí-soâ: Moät vò teân laø Taïp-saéc, moät vò teân laø Töôïng-sö-töû, bieát caùc Bí-soâ taäp hoïp trong nhaø aên laø ñeå taùc phaùp chaám döùt söï tranh caûi. Hai Bí-soâ naøy, moät vò tuøy thuaän chuùng, moät vò khoâng tuøy thuaän, khoâng cung kính, choáng traùi lôøi daïy khoâng chòu ñeán hoïp chuùng, khieán cho söï vieäc caøng roái raém theâm. Caùc Bí-soâ ñeàu cheâ traùch roài ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ khoâng cung kính thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Taïp saéc. Khoâng cung kính coù hai: Moät laø ñoái vôùi ñaïi chuùng, hai laø ñoái vôùi rieâng töøng ngöôøi, caû hai haïng treân khoâng cung kính ñeàu phaïm Ñoïa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu khi Bí-soâ bieát ñaïi chuùng nhoùm hoïp baøn luaän söï vieäc, keâu ñeán maø khoâng chòu ñeán thì phaïm Ñoïa; cho ñeán baûo ñöùng khoâng ñöùng, baûo ñi khoâng ñi... cuõng nhö vaäy, traùi lôøi chuùng daïy ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu hai thaày keâu ñeán maø khoâng ñeán thì phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Chín: UOÁNG RÖÔÏU Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù döôùi chaân nuùi Thaát thaâu ma la nöôùc Kieàu-thieåm-tyø coù nhieàu xoùm laøng, nôi ñoù coù moät tröôûng giaû teân laø Phuø ñoà giaøu coù nhieàu cuûa baùu, cöôùi vôï chöa bao laâu thì sanh ñöôïc moät con gaùi, dung maïo ñoan chaùnh ai thaáy cuõng yeâu meán, ñeán tuoåi lôùn khoân ñöôïc gaû cho con trai cuûa tröôûng giaû

Caáp-coâ-ñoäc. Thôøi gian khoâng laâu sau tröôûng giaû Phuø ñoà laïi coù theâm moät con trai, dung maïo ñaùng yeâu neân khi vöøa môùi sanh ra, ngöôøi cha lieàn goïi laø Thieän lai. Do duyeân naøy neân thaân toäc ñaët teân laø Thieän lai, nhöng ñöùa treû

naøy baïc phöôùc neân gia nghieäp ngaøy caøng sa suùt vaø khaùnh kieät, cha meï cuõng qua ñôøi, khoâng coøn nôi nöông töïa phaûi xin aên neân ngöôøi ñöông thôøi ñeàu goïi laø AÙc lai, khoâng goïi laø Thieän lai nöõa. Coù moät ngöôøi baïn cuõ cuûa cha meï AÙc lai thaáy vaäy beøn cho AÙc lai moät kim tieàn duøng cho vieäc aên maëc. Luùc ñoù AÙc lai laàn laàn ñeán ñöôïc thaønh Thaát-la-phieät, noâ tyø cuûa ngöôøi chò tình côø troâng thaáy nhaän ra AÙc lai lieàn veà baùo cho chò cuûa AÙc lai bieát. Ngöôøi chò nghe roài thöông caûm voäi sai gia nhaân ñem tieàn baïc ñeán ñeå giuùp cho em veà vieäc aên maëc, nhöng vì AÙc lai baïc phöôùc neân bò giaëc cöôùp ñoaït heát. Ngöôøi chò nghe roài khoâng bieát phaûi laøm sao, ñaønh phoù maëc cho soá phaän. Luùc ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc thænh Phaät vaø taêng ñeán nhaø thoï thöïc, ñang luùc chôø Phaät vaø taêng ñeán thì AÙc lai vaø caùc baïn haønh khaát cuøng keùo ñeán xin aên. Tröôûng giaû töø xa troâng thaáy hoï keùo ñeán lieàn baûo gia nhaân ra xua ñuoåi vì Phaät vaø Taêng saép ñeán, boïn haønh khaát suy nghó: "OÂng tröôûng giaû naøy voán thöông xoùt nhöõng ngöôøi ngheøo khoå coâ ñoäc, laø choã nöông töïa cuûa chuùng ta, taïi sao hoâm nay laïi xua ñuoåi chuùng ta nhö theá, phaûi chaêng do nghieäp aùc cuûa AÙc lai neân môùi nhö theá", nghó roài lieàn cuøng nhau khieâng AÙc lai quaêng vaøo ñoáng phaån, AÙc lai bò ñoàng boïn khinh khi nhö vaäy neân keâu khoùc. Khi söù giaû ñeán baùo ñeán giôø thoï thöïc, Theá toân ñaép y mang baùt cuøng ñaïi chuùng ñi ñeán nhaø tröôûng giaû, nhöng do löïc ñaïi bi neân Theá toân ñi ñeán choã AÙc lai tröôùc vaø baûo caùc Bí- soââ: "Caùc thaày neân nhaøm lìa söï löu chuyeån trong bieån khoå voâ bieân vaø neân nhaøm lìa caùc moùn tö sanh ñöa ñeán sanh töû. Caùc thaày haõy nhìn ngöôøi thoï sanh sau cuøng, khoâng coøn löu chuyeån naøy thoï khoå naõo maø khoâng töï gaéng söùc cöùu laáy", noùi xong Phaät baûo A-nan-ñaø: "Hoâm nay thaày neân ñeå daønh nöûa phaàn aên cho Thieän lai naøy", noùi xong Phaät cuøng ñaïi chuùng ñeán nhaø tröôûng giaû thoï thöïc. Tröôûng giaû thaáy Phaät vaø Taêng ngoài oån ñònh roài lieán daâng cuùng thöùc aên thöôïng dieäu khieán taát caû ñeàu ñöôïc no ñuû. Luùc ñoù do nghieäp aùc cuûa Thieän lai khieán cho A-nan-ñaø queân ñeå daønh laïi nöõa phaàn aên cho Thieän lai, Theá toân do ñöôïc Nieäm khoâng queân, bieát A-nan- ñaø queân neân ñaõ ñeå daønh nöûa phaàn aên cuûa mình. A-nan-ñaø aên xong môùi söïc nhôù, Phaät baûo A-nan-ñaø: "Cho duø chö Phaät trong boán bieån lôùn cuûa chaâu Thieäm boä noùi phaùp thaâm dieäu, thaày ñeàu thoï trì khoâng queân soùt; nhöng nay do söùc baïc phöôùc cuûa Thieän lai neân khieán cho thaày khoâng nhôù. Thaày haõy ñi keâu Thieän lai ñeán ñaây". A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñeán keâu: "Thieän lai, Thieän lai", AÙc lai khoâng töï nhôù ñeán teân Thieän lai

tröôùc ñaây neân im laëng, A-nan-ñaø lieàn noùi: "Laø con cuûa tröôûng giaû Phuø ñoà tröôùc kia teân laø Thieän lai chöù khoâng phaûi ngöôøi naøo khaùc". Luùc ñoù Thieän lai lieàn nhôù laïi neân noùi keä: "Toâi maát teân Thieän lai, Nay töø choã naøo ñeán, Phaûi chaêng aùc baùo heát, Nghieäp thieän töø ñaây sanh. Phaät ñuû Nhaát thieát trí, Taát caû chuùng ñeàu nöông, Nhôø lôøi thieän aùi kia, Goïi Thieän lai ñuùng

lyù. Toâi laø keû voâ phöôùc, Thaân thuoäc khoâng ngoù ngaøng, Tai hoïa khoå böùc baùch, Haù goïi laø Thieän lai?". Toân giaû A-nan-ñaø lieàn daãn Thieän lai ñeán choã Phaät ñaûnh leã, Phaät baûo A-nan-ñaø ñöa nöûa phaàn aên ñaõ ñeå daønh ñoù cho Thieän lai, Thieän lai thaáy nöûa phaàn aên naøy lieàn rôi nöôùc maét noùi raèng: "Tuy Theá toân ñeå daønh nöûa phaàn aên cho con, nhöng chæ chöøng naøy thì laøm sao ñuû no". Theá toân noùi: "Cho duø buïng ngöôi lôùn nhö bieån caû, moãi mieáng nuoát lôùn nhö nuùi Dieäu cao thì ngöôi cuõng khoâng aên heát nöûa phaàn côm naøy. Ngöôi haõy aên ñi, ñöøng coù aâu lo". Ñôïi Thieän lai aên xong, Phaät hoûi: "Vaät gì trong cheùo aùo cuûa ngöôi?", Thieän lai lieàn môû ra xem thì thaáy moät kim tieàn môùi nhôù ra neân baïch Phaät: "Kim tieàn naøy laø cuûa baïn cuõ cuûa cha con cho, vì baïc phöôùc khieán con khoâng nhôù", Phaät baûo Thieän lai: "Ngöôi haõy duøng kim tieàn naøy ñi mua boâng sen xanh ñeán ñaây". Sau khi Thieän lai ñi mua boâng, Phaät vaø ñaïi chuùng trôû veà truù xöù. Luùc ñoù Thieän lai ñeán choã ngöôøi baùn hoa teân laø Lam baø ñeå mua hoa thì bò Lam baø xua ñuoåi, Thieän lai noùi: "Phaät baûo toâi ñeán mua boâng sen xanh", lieàn noùi keä: "Ñoái vôùi hoa sen xanh, Toâi thaät khoâng caàn duøng, Ñaïi sö Nhaát thieát trí, Baûo toâi mua ñem ñeán". Lam-baø nghe roài lieàn sanh kính ngöôõng, noùi keä: "Maâu ni ñaïi tòch tónh, Trôøi ngöôøi ñeàu cuùng döôøng, Ngöôøi laø söù giaû Phaät, Caàn sen tuøy yù laáy".

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 42 584

Luùc ñoù Thieän lai ñöa kim tieàn roài laáy nhieàu hoa sen xanh ñem ñeán choã Phaät, Phaät baûo Thieän lai ñem boâng sen daâng cuùng chuùng Taêng, Thieän lai vaâng lôøi daâng cuùng nhöng caùc Bí-soâ khoâng chòu nhaän, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Ñoái vôùi thí chuû naøy, caùc thaày neân thöôøng xoùt thoï nhaän. Muøi höông cuûa sen xanh coù ích cho tyû caên, ngöûi noù khoâng coù loãi". Caùc Bí-soâ vöøa nhaän hoa thì hoa lieàn heù nôû, Thieän lai thaáy sen xanh nôû lieàn nhôù laïi tieàn thaân cuûa mình ñaõ töøng ôû choã Phaät tu Thanh xöù quaùn aûnh töôïng hieän tieàn. Phaät lieàn noùi phaùp yeáu chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài beøn ñöôïc Kieán ñeá, Thieän lai vui möøng noùi keä: "Phaät duøng phöông tieän raát vi dieäu, Kheùo daãn daét con ñöôïc Kieán ñeá. ÔÛ trong coõi aùc khôûi nieäm bi, Nhö cöùu voi giaø khoûi buøn saâu, Con thuôû nhoû teân goïi Thieän lai, AÙc lai môùi ñöôïc goïi sau naøy, Nay goïi thieän lai laø khoâng sai, Do ôû trong Thaùnh giaùo Nhö lai". Noùi keä roài lieàn ñaûnh leã Phaät baïch raèng: "Theá toân, nay con muoán ôû trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi cuûa Nhö lai xuaát gia lìa tuïc, tu phaïm haïnh", Theá toân lieàn goïi: "Thieän lai Bí-soâ, haõy tu phaïm haïnh", vöøa noùi xong raâu toùc cuûa Thieän lai lieàn töï ruïng, phaùp phuïc treân thaân trôû thaønh Bí-soâ. Thieän lai phaùt taâm ñaïi doõng maõnh ñaàu ñeâm sau ñeâm tö duy queân caû moõi meät, ñoaïn tröø kieát hoaëc chöùng quaû A-la-haùn, lieàn noùi keä: "Xöa ôû choã chö Phaät, Chæ giöõ thaân gaïch saét, Nay nghe Theá toân daïy, Chuyeån thaønh thaân vaøng roøng, Con ôû trong sanh töû, Khoâng coøn thoï thaân sau, Phuïng trì phaùp voâ laäu, Thaúng ñeán thaønh Nieát-baøn, Neáu ngöôøi öa chaâu baùu, Vaø sanh thieân, giaûi thoaùt, Phaûi gaàn thieän tri thöùc, Sôû nguyeän ñeàu nhö yù". Sau khi Theá toân hoùa ñoä caùc toân

giaû Xaù-lôïi-töû, Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, Ñaïi Ca-dieáp-ba, Taát laêng giaø phaït ta… nhöõng ngöôøi khoâng tín kính trong theá gian ñeàu phæ baùng raèng: “Sa moân Kieàu-ñaùp-ma laø keû giaëc troäm chaâu

baùu cuûa theá gian, vì caùc baäc long töôïng xuaát hieän ôû treân theá gian ñeàu bò oâng ta khuyeán duï xuaát gia ñeå lo vieäc cung caáp vaø haàu haï”; thôøi gian sau Phaät hoùa ñoä ni vaø nhöõng ngöôøi baàn tieän nhö Tieåu loä, Ngöu chuû, naêm traêm ngö phuû beân soâng Thaéng hueä, Thieän lai… nhöõng ngöôøi khoâng tín kính trong theá gian laïi phæ baùng raèng: “Sa moân Kieàu-ñaùp-ma tham caàu ñeä töû khoâng coù döøng nghæ, nhöõng ngöôøi baàn tieän ngu si cuõng hoùa ñoä ñeå sai vaët”. Theá toân nghe roài lieàn suy nghó: “Caùc ñeä töû lôùn cuûa ta ñöùc nhö nuùi Dieäu cao, ngöôøi ñôøi khoâng bieát lieàn coi thöôøng, voâ côù chieâu toäi töï haïi thaân mình, ta nay neân phaùt khôûi thaéng ñöùc cuûa Thieän lai”, bôûi vì thöôøng phaùp cuûa Nhö lai laø neáu trong caùc ñeä töû ngöôøi naøo coù thaéng ñöùc maø ngöôøi ñôøi khoâng bieát thì Phaät duøng phöông tieän ñeå hieån döông thaéng ñöùc aáy. Luùc ñoù Phaät baûo A-nan-ñaø: “Nhö lai muoán ñeán nuùi Thaát thaâu ma la, Bí-soâ naøo muoán cuøng ñi thì mang theo y baùt” … Cho ñeán caâu Phaät cuøng ñaïi chuùng ñi ñeán nuùi Thaát-thaâu-ma-la. Taïi ñaây coù moät con roàng ñoäc nöông ôû trong röøng Yeâm-baø, thöôøng phun khí ñoäc laøm toån haïi hoa maàu ôû caùc vuøng phuï caän nuùi naøy. Khi moïi ngöôøi nôi ñaây nghe Phaät vaø ñaïi chuùng ñeán lieàn cuøng ñeán ñaûnh leã vaø cuøng nghe dieäu phaùp roài baïch Phaät: “Cuùi xin Theá toân thöông xoùt saùng mai ñeán nhaø chuùng con thoï thöïc”, Theá toân im laëng nhaän lôøi. Moïi ngöôøi bieát Phaät nhaän lôøi roài lieàn trôû veà nhaø, trong ñeâm ñoù chuaån bò ñaày ñuû caùc moùn aên thöôïng dieäu ñeå cuùng döôøng Phaät vaø Taêng, saùng ngaøy traûi toøa saép xeáp moïi vieäc xong lieàn cho ngöôøi ñeán baïch Phaät giôø aên ñaõ ñeán. Phaät cuøng ñaïi chuùng ñaép y mang baùt ñeán choã thieát cuùng… cho ñeán caâu Phaät noùi phaùp yeáu khieán cho moïi ngöôøi ñöôïc lôïi hæ, luùc ñoù moïi ngöôøi baïch Phaät: “Theá toân, chuùng con thöôøng nghe Phaät coù theå haøng phuïc Döôïc xoa cöïc aùc nhö Döôïc xoa Khoaùng daõ… cho ñeán caùc roàng nhö long vöông Nan-ñaø, OÂ-ba-nan-ñaø cuõng ñeàu ñöôïc haøng phuïc. Nay ôû nuùi naøy coù con roàng ñoäc thöôøng phun khí ñoäc toån haïi caùc loaøi caàm thuù vaø hoa maàu trong voøng moät traêm daëm, ngöôøi ngöûi phaûi khí ñoäc naøy hình saéc ñen saïm khoâng coøn saéc saùng. Cuùi xin Theá toân thöông xoùt haøng phuïc con roàng ñoäc naøy”. Theá toân nghe roài lieàn baûo A-nan-ñaø: “Thaày neân haønh truø, trong ñaïi chuùng vò naøo haøng phuïc ñöôïc con roàng ñoäc naøy thì haõy laáy theû”, A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät haønh truø nhöng trong ñaïi chuùng khoâng ai laáy theû, Phaät lieàn baûo Thieän lai: “Thaày haõy laáy theû ñaïi dieän cho Taêng ñi haøng phuïc con roàng ñoäc naøy”, Thieän lai vaâng lôøi Phaät laáy theû. Saùng hoâm sau, Thieän lai chaáp trì y baùt vaøo thoân khaát thöïc, thoï thöïc xong lieàn ñeán choã roàng ñoäc ôû, roàng ñoäc töø xa thaáy Thieän lai ñeán lieàn noåi giaän khieân cho maây ñen bao phuû baàu trôøi, saám chôùp vang reàn chaán ñoäng ñaïi ñòa roài

haïi Thieän lai. Thieän lai lieàn nhaäp ñònh Töø khieán cho möa ñaù bieán thaønh boät höông Traàm thuûy, Chieân ñaøn... töø treân khoâng rôi xuoáng. Roàng ñoäc caøng noåi giaän hoùa hieän baùnh xe kieám vôùi maâu giaùo nhoïn bay tôùi, Thieän lai lieàn bieán thaønh hoa sen trôøi vi dieäu töø khoâng trung rôi xuoáng. Roàng ñoäc lieàn phun khoùi ñoäc, Thieän lai cuõng phoùng ra khoùi; roàng phun löûa, Thieän laïi nhaäp ñònh Hoûa quang khieán thaân phoùng ra löûa bao truøm choã ôû cuûa roàng khieán roàng ñoäc khoâng traùnh ñi ñaâu ñöôïc, chæ coù choã Thieän lai ñang ñöùng laø maùt meû, neân roàng ñoäc ñeán choã Thieän lai caàu xin cöùu hoä. Thieän lai noùi: "Ngöôi ñôøi tröôùc ñaõ taïo nghieäp aùc neân bò ñoïa trong loaøi baøng sanh, ñôøi naøy laïi taïo nghieäp aùc, sau khi maïng chung seõ sanh vaøo coõi naøo, seõ nöông töïa nôi ñaâu, chaéc chaén laø seõ ñoïa vaøo ñòa nguïc", roàng ñoäc lieàn noùi: "Xin nghe theo lôøi daïy baûo", Thieän lai noùi: "Ngöôi neân thoï Tam quy vaø naêm hoïc xöù, troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm", roàng ñoäc nghe lôøi lieàn thoï Tam quy vaø naêm hoïc xöù, theà troïn ñôøi khoâng phaïm, theä nguyeän roài ñaûnh leã Thieän lai vaø bieán maát. Haøng phuïc roàng ñoäc xong, Thieän lai trôû veà ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài baïch: "Theá toân, con ñaõ haøng phuïc ñöôïc roàng ñoäc, noù ñaõ thoï Tam quy vaø naêm hoïc xöù", Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Trong caùc ñeä töû Thanh vaên cuûa ta, haøng phuïc roàng ñoäc, Thieän lai laø baäc nhaát". Luùc ñoù moïi ngöôøi ôû chung quanh nuùi naøy nghe bieát roàng ñoäc ñaõ ñöôïc haøng phuïc ñeàu raát vui möøng khen ngôïi laø vieäc chöa töøng coù, cuøng ñeán baïch Phaät: "Theá toân, nhôø coù Thanh löïc ñaõ tröø ñöôïc roàng ñoäc, chuùng con muoán ñuôïc cuùng döôøng, cuùi xin Phaät naïp thoï", Phaät noùi: "Moïi ngöôøi neân bieát, chính Thieän lai Bí-soâ con cuûa tröôûng giaû phuø ñoà ñaõ haøng phuïc ñöôïc roàng ñoäc, khieán noù caûi aùc theo thieän, thoï tam quy vaø naêm hoïc xöù, khoâng phaûi laø söùc cuûa ta. Moïi ngöôøi neân ñem nhöõng phaåm vaät naøy cuùng döôøng cho Thieän lai". Moïi ngöôøi nghe roài lieàn mang caùc phaåm vaät ñeán choã Thieän lai ñaûnh leã roài baïch: "Thaùnh giaû ñaõ thöông xoùt chuùng con, duøng voâ uùy boá thí khieán cho chuùng con ñöôïc an cö laïc nghieäp. Xin Thaùnh giaû chæ daïy chuùng con neân laøm gì", Thieän lai noùi: "Caùc vò neân cuùng döôøng Tam baûo". Moïi ngöôøi nghe Thieän lai noùi roài lieàn thænh Phaät vaø Taêng cuùng döôøng trong baûy ngaøy, Phaät im laëng nhaän lôøi, moïi ngöôøi bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi roài lieàn ñaûnh leã trôû veà nhaø, ngay trong ñeâm ñoù hoï lo lieäu ñaày ñuû caùc moùn aên thöôïng dieäu cuùng döôøng Phaät vaø taêng nhö theá suoát trong baûy ngaøy. Luùc ñoù coù moät Baø-la-moân laø baïn cuõ cuûa cha Thieän lai do thöôøng truø ruûa roàng ñoäc, sôï roàng ñoäc haïi neân boû ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñoåi teân sinh soáng, nay vì coâng vieäc phaûi ñeán nôi naøy, nghe tin Thieän lai ñaõ haøng phuïc ñöôïc roàng ñoäc neân raát vui möøng, lieàn ñeán choã Thieän lai baïch raèng: "Thaùnh giaû,

chuùng toâi vì sôï roàng ñoäc haïi neân boû ñi ñeán nôi khaùc sinh soáng, nay nghe Thaùnh giaû khôûi taâm töø bi haøng phuïc roàng ñoäc, chuùng toâi raát vui möøng muoán cuùng döôøng, xin Thaùnh giaû thöông xoùt saùng mai ñeán nhaø toâi thoï thöïc", Thieän lai noùi laø ñaõ thoï thænh cuûa moïi ngöôøi trong thoân xoùm naøy roài, Baø-la-moân noùi: "Neáu vaäy thì ngaøy trôû veà xin haõy ñeán thoï toâi cuùng döôøng tröôùc", Thieän lai nhaän lôøi. Luùc ñoù moïi ngöôøi ôû döôùi chaân nuùi naøy thænh cuùng döôøng baûy ngaøy ñaõ maõn, hoï ñaûnh leã Phaät vaø xin ñöôïc nghe dieäu phaùp, Phaät noùi phaùp yeáu chæ daïy cho hoï ñöôïc lôïi hæ, ngay nôi choã ngoài ñeàu döùt nghi chöùng sô quaû. Sau ñoù Phaät vaø taêng trôû veà thaønh Thaát- la-phieät, tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc ñeán ñaûnh leã Phaät vaø thænh Phaät cuøng Taêng saùng ngaøy mai ñeán nhaø oâng thoï thöïc, Phaät im laëng nhaän lôøi. Luùc ñoù Baø-la-moân kia nghe tin Phaät vaø taêng ñaõ trôû veà lieàn ñeán choã Thieän lai nhaéc laïi lôøi höùa tröôùc laø thoï oâng thænh thöïc, Thieän laïi baïch Phaät, Phaät noùi: "Neáu ñaõ höùa thì neân phoù thænh". Thieän lai ñeán nhaø Baø-la-moân, Baø- la-moân daâng cuùng caùc moùn aên thöôïng dieäu khieán ñöôïc no ñuû, vì muoán cho Thieän lai ñöôïc tieâu hoùa neân Baø-la-moân roùt moät ít röôïu maïnh vaøo trong thöùc uoáng, Thieän lai khoâng bieát neân uoáng, treân ñöôøng trôû veà röôïu thaám daàn bò say neân ngaõ xuoáng ñaát. Theá toân ñöôïc Nieäm khoâng queân neân hoùa ra moät thaûo am ôû choã Thieän lai naèm, che kín khieán ngöôøi khoâng nhìn thaáy. Sau khi thoï thöïc ôû nhaø tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc xong, Phaät ñeán choã Thieän lai, chæ Thieän lai roài baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày haõy nhìn xem thieän lai, neáu tröôùc kia coù theå haøng phuïc ñöôïc roàng ñoäc thì nay khoâng theå ñieàu phuïc ñöôïc moät con löôn nhoû. Naøy caùc Bí-soâ, uoáng röôïu coù söï maát maùt lôùn nhö theá", noùi roài Phaät ñöa baøn tay coù luaân töôùng sôø ñaàu Thieän lai vaø baûo raèng: "Naøy Thieän lai, taïi sao khoâng quaùn saùt kyõ tröôùc khi duøng, ñeán noãi chòu khoán ñoán nhö theá naøy". Thieän lai tænh röôïu lieàn theo Phaät trôû veà, sau ñoù Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ uoáng caùc loaïi röôïu, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Thieän lai. Caùc loaïi röôïu laø röôïu laøm baèng men gaïo hay ñaïi maïch hoaëc laøm töø hoa quaû... khi uoáng coù theå laøm cho ngöôøi say. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ uoáng caùc loaïi röôïu coù theå khieán cho ngöôøi say thì phaïm Ñoïa, uoáng loaïi röôïu khoâng laøm say thì AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ thaáy caùc loaïi röôïu kia coù saéc röôïu, hôi röôïu vaø vò röôïu coù theå laøm say maø uoáng thì phaïm Ñoïa; khoâng laøm say thì AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ uoáng caùc loaïi röôïu coù saéc röôïu vaø hôi röôïu coù theå laøm say thì phaïm Ñoïa; khoâng laøm say thì

phaïm hai AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ uoáng loaïi röôïu chæ coù saéc röôïu coù theå laøm say thì phaïm Ñoïa, khoâng laøm say thì phaïm moät AÙc-taùc. Neáu aên baû röôïu maø say thì phaïm Ñoïa, khoâng say thì AÙc-taùc; neáu aên men röôïu phaïm AÙc-taùc. Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Neáu caùc thaày xem ta laø Ñaïi sö thì khoâng neân uoáng taát caû caùc loaïi ruôïu, cuõng khoâng baûo ngöôøi uoáng, cho ñeán khoâng duøng coïng coû chaám röôïu nhoû vaøo mieäng, neáu coá traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Neáu Bí-soâ uoáng loaïi röôïu ñöôïc naáu chín thì khoâng phaïm, neáu thaày thuoác baûo duøng röôïu thuoác hoaëc duøng röôïu thoa chaø thaân thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "Theá toân, Thieän lai Bí-soâ tröôùc kia ñaõ taïo nghieäp gì maø ñöôïc sanh trong nhaø giaøu coù, sau laïi ngheøo khoå ñeán noãi phaûi xin aên goïi laø AÙc lai, bò ñoàng boïn quaêng vaøo ñoáng phaân, laïi do taïo nghieäp gì ñöôïc gaëp Phaät, ñoaïn phieàn naõo vaø ñöôïc chöùng quaû?", Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa luùc Phaät chöa ra ñôøi, coù moät vò ñoäc giaùc xuaát hieän trong theá gian tuy coù taâm töø bi nhöng khoâng noùi phaùp. Luùc ñoù coù moät tröôûng giaû vaøo trong vöôøn höôûng thoï hoan laïc boång thaáy vò Ñoäc giaùc naøy lieàn noåi saân baûo gia nhaân: "Haõy ñuoåi keû aùc lai aáy", gia nhaân khoâng nôû ñuoåi neân tröôûng giaû töï naém keùo vò Ñoäc giaùc naøy xoâ ngaõ vaøo ñoáng phaân roài noùi: "Sao ngöôi khoâng ñeán cuøng laøm baïn vôùi nhöõng ngöôøi aên xin". Vò Ñoäc giaùc thöông xoùt tröôûng giaû neân voït mình treân khoâng trung bieán hieän möôøi taùm caùch, tröôûng giaû thaáy roài taâm sanh hoái haän nhö ñaïi thoï suïp ñoå cuùi mình suïp laïy baïch raèng: "Thaùnh giaû laø phöôùc ñieàn chônthaät, xin thöông xoùt con voâ trí, xin hieän thaân xuoáng cho con saùm taï chôù ñeå con phaûi chòu traàm luaân". Vò Ñoäc giaùc thöông xoùt hieän thaân trôû xuoáng thoï kia saùm hoái, tröôûng giaû lieàn söûa soaïn caùc moùn aên thöôïng dieäu cuùng döôøng vò Ñoäc giaùc vaø phaùt theä nguyeän töø boû nghieäp aùc raèng: "Vôùi thieän caên cuùng döôøng naøy xin nguyeän ñôøi sau con ñöôïc sanh trong nhaø phuù quyù, ñöôïc thöøa söï baäc Ñaïi sö thaéng thöôïng khai ngoä cho con höôùng ñeán giaûi thoaùt". Naøy caùc Bí-soâ, tröôûng giaû xöa kia chính laø Thieän lai, do xöa kia naõo haïi vò Ñoäc giaùc xoâ ngaõ vaøo ñoáng phaân neân trong naêm traêm ñôøi thöôøng phaûi aên xin, bò ngöôøi ñôøi goïi laø AÙc lai vaø bò ñoàng boïn quaêng vaøo ñoáng phaân. Do xöa kia cuùng döôøng phaùt nguyeän neân ñöôïc sanh trong nhaø phuù quyù, ñöôïc xuaát gia trong phaùp luaät cuûa ta, ñoaïn hoaëc ñöôïc chöùng quaû. Naøy caùc Bí-soâ, nghieäp cuûa mình ñaõ taïo trôû laïi töï thoï quaû baùo khoâng maát, cho neân caùc thaày neân tu thieän haïnh chôù laøm aùc haïnh, neân hoïc nhö theá".

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi: VAØO THOÂN XOÙM PHI THÔØI KHOÂNG DAËN LAÏI BÍ SOÂÂ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät Baø- la-moân töø nôi khaùc ñeán cöôùi vôï trong thaønh naøy roài trôû veà laïi truù xöù, khoâng bao laâu sau sanh ñöôïc moät con gaùi, ñeán khi lôùn khoân, ngöôøi cha daãn ñeán nhaø caäu ôû thaønh Thaát-la- phieät. Ngöôøi con gaùi naøy muoán ñeán röøng Theä-ña kính leã, vöøa ra cöûa lieàn gaëp caùc Baø-la- moân, cö só,

phuï nöõ cuõng ñeán ñoù neân cuøng ñi. Luùc ñoù OÂ-ñaø-di ñöùng ôû tröôùc cöûa chuøa thaáy caùc ngöôøi nöõ naøy lieàn daãn ñi tham quan caùc nôi cuoái cuøng ñeán phoøng cuûa mình, OÂ- ñaø-di thaáy ñoàng nöõ naøy xinh ñeïp lieàn khôûi taâm nhieãm xuùc chaïm thaân coâ vaø oâm hoân khieán ñoàng nöõ naøy ñoäng loøng muoán cuøng laøm vieäc phi phaùp, OÂ-ñaø-di töø choái neân ñoàng nöõ noåi giaän töï caøo vaøo thaân mình. Khi veà ñeán nhaø lieàn noùi vôùi cha laø bò Bí-soâ OÂ-ñaø-di xuùc phaïm, ngöôøi cha töùc giaän taäp hoïp naêm traêm Baø-la-moân laïi cuøng ñaùnh OÂ-ñaø-di suyùt cheát roài daãn ñeán choã vua. Luùc ñoù Theá toân tuy bieát nhöng nghó ñaây laø baøi hoïc sau cuøng cho vieäc laøm cuûa OÂ-ñaø-di neân khoâng can thieäp, chæ duøng thaàn löïc nhaéc nhôû nhaø vua neân kheùo quaùn saùt xeùt xöû, chôù coù voäi vaøng. Nhaø vua ñöôïc Phaät nhaéc nhôû neân keâu ñoàng nöõ ñeán hoûi thaät hö, ñoàng nöõ noùi laø thaät ñaõ bò xuùc phaïm; vua lieàn baûo phu nhôn Thaéng man tìm hieåu ñoàng nöõ thaät coù bò xuùc phaïm hay khoâng, ñoàng nöõ vaãn nhö tröôùc noùi laø thaät ñaõ bò xuùc phaïm. Thaéng man lieàn keâu moät cung nöõ giaø xeùt nghieäm, sau khi xeùt nghieäm cung nöõ giaø naøy noùi khoâng coù bò toån thöông, vaãn coøn trong traéng. Phu nhôn baïch vua, vua nghe roài noåi giaän ra lònh phaùp quan trò phaït khoå hình Baø-la-moân vaø ñoàng nöõ ñoù roài khieån traùch OÂ-ñaø-di, vì muoán hieån baøy Thaùnh giaùo cuûa Nhö lai neân thaû cho veà. Thaéng man baûo söù giaû môøi OÂ-ñaø-di ñeán khuyeân raèng: “Ñaïi ñöùc, Theá toân ñaïi töø bi phuï trong voâ soá kieáp phaùt ñaïi theä nguyeän kieân trì tu phaïm haïnh, boû ngoâi vò luaân vöông, quoác thaønh theâ töû, quyeát chí ly duïc ñeå cöùu vôùt muoân loaøi. Chuùng con ôû theá tuïc coøn caàu mong xuaát ly, Thaùnh giaû ôû trong Thaùnh phaùp luaät xuaát gia sao laïi laøm heä luïy chaùnh phaùp, do taâm nhieãm aùi laøm aùc haïnh khieán theá tuïc maát loøng tín kính. Töø nay veà sau Thaùnh giaû neân caûi hoái”. OÂ-ñaø-di nghe lôøi naøy roài heát söùc hoå theïn, sau ñoù ñeán choã cuï thoï Xaù-lôïi-töû muoán caûi hoái, Xaù-lôïi-töû lieàn quaùn caên cô noùi phaùp vaø giaùo thoï, OÂ-ñaø-di nghe roài thaâm taâm khaéc traùch, phaùt taâm doõng maõnh ñoaïn tröø caùc hoaëc, khoâng bao laâu sau chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.